عکس: فارس

«ایران» در گفت و گو با معاون امور هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی واسپاری مجوزها به صنوف هنرمندان را بررسی کرد

کار باید به اهلش سپرده شود

گفت و گو

ندا سیجانی
روزنامه‌نگار

نادره رضایی در اولین دیدار و نشست خود با اعضای خانه موسیقی که ۲۶ آبان ماه برگزارشد، اظهارکرد: «معاونت هنری این آمادگی را دارد که مجوزها به صنوف سپرده شود. هرجا که شما ایستاده‌اید من هم پشت شما می‌ایستم و اگر تبعاتی داشته باشد آن را می‌پذیرم و این موضوع را به‌جد پیگیری خواهم کرد. وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تأکید بر همکاری صنوف دارد و از وجه نظارتی کم می کند تا صنوف نیز این مسئولیت را بپذیرند.» خبری که در پی انتشار آن مخالفان و موافقان بسیاری را با خود همراه کرد.

از داستان واگذاری مجوزها به صنوف تا واکنش هنرمندان

«ضمن احترام و تعظیم خدمت همه اساتید بزرگوارمان در خانه موسیقی، یادآوری می‌کنم بیمه هنرمندان موسیقی که به خانه موسیقی واگذار شد، بسیاری از هنرمندان ازجمله این‌جانب که عضو خانه موسیقی نبودیم بیمه‌هایمان قطع شد. اگر روال همان روال باشد مجوزهایمان هم قطع خواهد شد.» این جملات مطرح شده از سوی محمد معتمدی خواننده موسیقی سنتی ایران، اولین واکنش هنرمندان به صحبت‌های معاون امور هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در خصوص واگذاری مجوزها به انجمن‌ها و صنوف بوده است.

برخی هنرمندان براین نظرند دولت باید کوچک‌تر شود و واگذاری مجوزها به صنوف اتفاق خوبی است. تعدادی دیگرازهنرمندان هم به دلیل برخی نارضایتی‌ها ازعملکرد خانه موسیقی، این موضوع را رد کرده و نسبت به این خبر معترض شدند، اما نکته قابل توجه این است که طی این سال‌ها برخی از اجراهای صحنه‌ای که مجوزهای آن از سوی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی صادر گردیده، لغو شده است. به‌طورمثال کنسرت سال گذشته علیرضا قربانی به علت حضور نوازنده خانم در اصفهان لغو شد؛ مجوزی که از سوی یک نهاد بالادستی صادر شد و حکم اجرایی داشت اما نگاه‌های سلیقه‌ای برخی مدیران و مسئولان مانع اجرای قانون شد؛ قانونی که اکنون به‌صورت یک سند رسمی است. سند موسیقی که با تصویب آن در دولت گذشته، تلاش شده به اما و اگرهای این هنر مظلوم سامان بخشیده شود تا اهالی موسیقی به دور از بوروکراسی‌های اداری در لغو کنسرت یا آلبوم‌هایشان نفسی تازه کنند و با آسودگی خاطر به فعالیت‌های خود ادامه بدهند. حالا با این اوصاف خانه موسیقی که یک مؤسسه تحت نظارت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی است چه ضمانت اجرایی برای این مجوزها خواهد داشت؟ آیا این خانه می‌تواند پای این مجوزها بایستد؟

کاهش تصدی‌گری دولت در امور هنری

نادره رضایی در گفت‌وگو با «ایران» درخصوص این خبر و حمایت از صنوف بیان کرد: «جناب دکترصالحی در دوره قبلی فعالیت‌هایشان در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، بر کاهش تصدی‌گری دولت و واسپاری امور به صنوف تأکید بسیاری داشتند و براین اساس در این دوره، در ادامه همان مسیر و رویکرد، بر این موضوع تأکید بسیارشده است. بنابراین با توجه به فعالیت‌هایی که در این زمینه انجام گرفته، بویژه در حمایت از صنوف و تلاش برای تشکیل نظام صنفی هنرمندان، جلسات کارشناسی و تخصصی بسیاری درخصوص تعامل با هنرمندان خانه تئاتر، خانه موسیقی و انجمن‌های تجسمی برگزار شد تا آنجا که این موضوع به صورت یک مصوبه درهیأت دولت مطرح شد و به دنبال آن، لایحه پیشنهادی برای تصویب به مجلس رفت تا قانون نظام صنفی هنرمندان مصوب شود، اما در نهایت با تغییر دولت و داشتن یک شاکی خصوصی، کارمتوقف شد. براین اساس بنا شد در این دوره با هدف حمایت از صنوف و سلب تصدی‌گری دولتی و شبه‌دولتی در تولید و عرضه فرهنگی و هنری، این موضوع مجدداً پیگیری و بازنگری شود و مورد بررسی قرار بگیرد.»

او در ادامه گفت: دراین دوره و در دیدارهایی که در حوزه‌های مرتبط با معاونت امورهنری با صنوف انجام گرفت و جلساتی که با خانه موسیقی، خانه تئاتر و انجمن‌های شورای تجسمی برگزار و گفت‌وگو شد، برکاهش تصدی‌گری و در واقع واسپاری امور به صنوف گفت‌وگوهایی صورت گرفت و تلاش شد مسیر این فرآیند به‌صورت گام به گام طی شود تا بدین طریق با بهره‌گیری از نظام اعتباریابی و رتبه‌بندی آثار فعالان هنری و هنرمندان (البته در کلیت وزارتخانه یعنی فعالان فرهنگی، هنری و رسانه‌ای) و همچنین با استفاده از ظرفیت اصناف و بازیگران بزرگ مردمی و هنری به عنوان کسانی که اهلیت دارند و مکمل نظام موجود هستند، بتوانیم اعطای مجوز را به‌صورت فازبندی شده به صنوف واگذار کنیم. این دیدگاه همان نگاه میدان‌سپاری حداکثری امور به مردم و خاص اهالی فرهنگ و هنر در تولید و عرضه فرهنگی و هنری است که تأکید جناب دکتر صالحی هم بوده است.

> طی دیدارها و گفت‌وگوهایی که با صنوف انجام گرفت، تلاش شد تا در مسیر کاهش تصدی گری دولت و واسپاری امور به صنف ها به صورت گام به گام حرکت کنیم و پروسه اعطای مجوز را با نظام اعتباریابی و رتبه بندی آثار فعالان هنری و هنرمندان واجد اهلیت پیش ببریم

معاون امورهنری اظهار کرد: بخشی از صحبت‌هایی که در این جلسات بدان تأکید شد، در رسانه‌ها منعکس شده و طبیعتاً چون تجربه خاصی در این زمینه موجود نیست و هر کسی از ظن خود یار ماجرا شد واکنش‌هایی به دنبال داشت. البته این موضوع قابل پیش‌بینی است به این دلیل که ممکن است آنچه که در دوره‌های مختلف به‌صورت بخش‌هایی از برنامه و یا به‌صورت بندهایی بوده در این دوره به آن اشاره و تأکید شده و طبیعتاً اظهارنظرهایی را هم در پی خواهد داشت که باید به فال نیک گرفت. بی‌تردید این گفت‌وگوها، بررسی‌ها و نشست‌ها و آنچه که به لحاظ تخصصی بین اهالی هنر و حوزه معاونت هنری ایجاد شده، در پیشبرد این مسیر تأثیرگذار خواهد بود.

نادره رضایی تأکید کرد: ضرورت دارد با بررسی همه جوانب حقوقی و مشورت با صنوف و تعامل و پذیرش آنها، بتوانیم صنوف را در این مسیر همراهی و آنها را در موضوعی که متعلق به خودشان است مسئولیت‌پذیر کنیم و در این فرآیند اجرایی در کنار آنها خواهیم بود. ضرورت دارد در این فرآیند و اجرا خود هنرمندان حضور داشته باشند تا بدین طریق بتوانند بر بازار هدف تولیدات هنری مؤثر باشند و البته مسئولیت نیز بپذیرند تا ما در معاونت هنری از اجرا رهایی یابیم و فراغتی حاصل شود که بتوانیم به مأموریت اصلی خود که همانا سیاستگذاری و برنامه‌ریزی با تأکید بر هدایت، حمایت و نظارت است مداقه کنیم و با رویکردی نو در چهارچوب وظایف‌مان، با بهره‌گیری از تجارب گذشته و آنچه پشت سر گذاشته‌ایم به نتیجه مطلوب برسیم. درواقع به هر میزان که هنرمندان در تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی تولید هنری نقش‌آفرینی کنند، بی‌تردید کارها بهتر پیش خواهد رفت و به دنبال آن با واسطه‌گری و نهاد واسطی مانند صنف، تعامل بهتری بین دولت و هنرمندان شکل خواهد گرفت.

دخالت سلیقه‌ها و بی‌اعتمادی هنرمندان

معاون امور هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی بیان کرد: تجربه این سال‌ها نشان داده، روند مجوزها و همچنین در برخی موارد دخالت سلیقه‌ها و رویکردها در دولت‌های مختلف موجب احیاناً اجازه ورود به مواردی حتی خارج از تصمیم وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی بوده و این موضوع سبب شده اعتماد و تعامل درست در بین هنرمندان و دولت به عنوان نهاد حامی، سیاستگذار و هادی و نظاره‌گر، برقرارنشود و بر فاصله‌ها افزوده است. براین اساس با توجه به این شرایط، تأکید داریم کار باید به اهلش سپرده شود و هنرمندان و صنف پای کار آورده شوند و از هنرخود حمایت کنند تا در واقع این واسپاری شکل بگیرد.

البته ممکن است صنوف تجربه خاصی در خصوص این کار نداشته باشند و با توجه به مسائل سال‌های اخیر حتی برخی از صنف‌ها ظرفیت و توان ایجاد سازکار و سرعت عمل بخشیدن به این موضوع را هم نداشته باشند. بنابراین تأکید می‌کنم بنا نیست یک شبه تصمیم بگیریم و بخواهیم کار را واسپاری کنیم. از منظر تجربه کار در معاونت و همچنین از منظر امکان و توانایی صنوف با توجه به اینکه تجربه کار اجرایی دراین حوزه نداشته‌اند مسائل و ملاحظات و محدودیت‌های اجرایی وجود دارد که مورد توجه است. براین اساس تصمیم‌گیری برای این فرآیند زمانبر بوده و نیازمند بررسی است و باید به کمک صنوف و معاونت هنری و دوستان حقوقی و در تعامل با افراد مرجع و معتبر در حوزه هنر که بر این موضوع تسلط دارند و دغدغه‌مندند، این موضوع بررسی شود تا با توجه به شرایط روز و ضرورت‌هایی که هست بتوانیم دراین فرآیند قرار بگیریم.

اجرای نمایش «بی‌پایانی...» در تئاتر شهر

کنسرت علیرضا قربانی در تخت جمشید

چه کسی بر حسین علیزاده و علی رفیعی صحه می گذارد؟

برش

نادره رضایی در خصوص حمایت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در خصوص مجوز پیشکسوتان و اساتید هنر تصریح کرد: فرآیندی که طی این سال‌ها شکل گرفته، اجزا و بخش‌های مختلفی دارد و براین اساس یک شبه نمی توان تغییر کاربری داد، اما این موضوع فتح بابی است برای قرار گرفتن در این مسیر و بررسی جوانب آن که تعریف این فرآیند و همچنین تغییر این کار در فازبندی‌های مختلف است. نکته دیگر اینکه در جلساتی که با صنوف هر سه حوزه برگزار شد، به دوستان گفته شد در فاز اول از شما می‌خواهیم هنرمندان درجه یک حوزه خود را در یک لیست به ما اعلام کنید تا در این فاز روند اخذ مجوز برای اساتید به صنوف سپرده شود و معاونت امور هنری هم پای این موضوع ایستاده است، یعنی بزرگانی همچون دکترعلی رفیعی و همچنین استاد حسین علیزاده و امثال این هنرمندان بزرگ دیگر نیازی به مجوز به سیاق گذشته نداشته باشند. سؤال این است، چه کسی می‌خواهد بر کار این عزیزان صحه بگذارد؟ کما اینکه این روند مجوز و شرایطی که در سال‌های اخیر پیش آمده، نارضایتی‌هایی را هم ایجاد کرده که نتیجه‌اش اعتماد فروکاسته و شکاف بیشتر بین هنرمندان و دولت بوده است. البته تاکنون لیستی از هیچ یک از مجموعه‌ها در اختیار ما قرار نگرفته و این موضوع پیگیری خواهد شد. نکته دیگر اینکه در ادامه مسیر از یک مشاور حاذق حقوقی و آگاه به حوزه فرهنگ وهنر بهره خواهیم برد تا با درنظر گرفتن همه جوانب حقوقی برای این فازبندی و ضرورت‌هایی که نیاز است، گام به گام کار به اهلش یعنی هنرمندان سپرده شود و از ظرفیت آنها استفاده کنیم. این موضوعی است که با تمرین به آن خواهیم رسید، چراکه سال‌ها از این ضرورت صحبت شده است. بنابراین با بهره‌گیری از ظرفیت صنوف و تعامل با هنرمندان و همچنین نگاه و تأکید وزیر محترم، تلاشمان این است که در این دوره بتوانیم این کار را به‌صورت عملی به سرانجام برسانیم.

نیم نگاه

حمیدرضا نوربخش
مدیرعامل خانه موسیقی

قانون، حامی کوچک شدن دولت

واگذاری امور تخصصی به صنوف اتفاق خوبی است و از دیرباز خواسته ما بوده و است، منتهی باید ساز و کار آن آماده شود و به دنبال آن نحوه واگذاری، تمهیدات و بودجه آن نیز مورد بررسی قرار بگیرد اما در نفس کار، اتفاق خوبی است به این دلیل که به هر صورت قانون حامی کوچک شدن دولت و واگذاری امور تخصصی به بخش خصوصی است. طبیعتاً این امور تخصصی باید به اهل آن واگذار شود. بنابراین در خصوص سازکار این اتفاق و زمان‌بندی آن جلساتی با معاونت امور هنری خواهیم داشت و از رویکرد مثبت ایشان استقبال می‌کنیم.

بررسی حقوقی شکایت صدا و سیما از برخی تولیدات در نمایش خانگی

نظارت، داوری و انحصار یکجا جمع نمی‌شوند

گزارش

معصومه غفاری
خبرنگار

پس از مشکلات اخیر به‌وجود آمده از سوی ساترا برای برنامه‌های نمایش خانگی، این‌بار اواخر هفته قبل بود که محمدجواد شکوری‌مقدم، مدیرعامل «فیلیمو» در شبکه اجتماعی ایکس خبر از توقیف برخی آثار این پلتفرم داد و نوشت: اکنون ابلاغیه شکایت صداوسیما را دریافت کردم. معاون آن سازمان از قوه‌قضائیه تقاضای تعقیب بنده به دلیل پخش مسابقات فوتبال و پخش جوکر، آکتور، رهایم کن، سقوط و سه سریال دیگر را به همراه حذف این سریال‌ها از فیلیمو داشته، شاکی اصلی ما صداوسیماست نه ساترا.

این در حالی است که دیگر مخاطبان در سراسر دنیا و در ایران هم، در انتظار غول‌های رسانه‌ای نیستند تا برایشان تصمیم بگیرند که چه برنامه‌ای را تماشا یا از دیدن کدام برنامه صرف‌نظر کنند. چرا که با توجه به نوآوری ایده‌ها در این فضا، تمامی برنامه‌سازان این امکان را دارند تا با کمترین محدودیت به ساخت یا اجرای برنامه‌هایشان بپردازند. حالا این سؤال مطرح است که صداوسیما که خود را مسئول اصلی پرداختن به اوقات فراغت مردم می‌داند؛ اما نتوانسته است در این خصوص موفق عمل کند، چرا مانع جبران این مهم از سوی سایر پلتفرم‌ها شده و به هر روش ممکن، به جنگ نمایش خانگی رفته است و در اقدامی عجیب نظارت، داوری و انحصار را باهم می‌خواهد.

«کامبیز نوروزی» حقوقدان، در گفت‌وگو با «ایران» بر این باور است که تلاش‌ها برای محدودیت در گردش اطلاعات، چه اطلاعات به معنی خبر و چه اطلاعاتی مانند محصولات فیلم و سرگرمی، در دنیای امروز محکوم به شکست است. چرا که موج تحولات گسترده در جهان ارتباطات، اجازه نمی‌دهد که این محدودیت‌ها به نتیجه برسد و تنها حاصل آن تولید فضای بی‌قاعده و بی‌نظم حقوقی است.

این حقوقدان در ادامه می‌افزاید که هر شخص حقوقی یا حقیقی می‌تواند در دادگستری تقاضای رسیدگی به مورد اعتراضی مدنظر خود را داشته باشد، اما در امور کیفری ممکن است شاکی (کسی که مستقیماً از وقوع جرم آسیب‌دیده است) به دادسرا مراجعه کند، مانند کسی که اثر هنری او از طریق فردی به سرقت رفته و به نام خودشان منتشر کرده باشد که می‌توان از آن به عنوان سرقت ادبی نام برد. نویسنده اصلی این رمان، زیان‌دیده از جرم بوده و عنوان شاکی پیدا می‌کند و می‌تواند تا پایان پرونده حضور داشته و اقدامات لازم برای دفاع از شکایت خود را انجام دهد. اما جرایمی وجود دارند که ممکن است شخص دیگری غیر از زیان‌دیده از جرم، آنها را به دادسرا اعلام کند که از آن با عنوان اعلام جرم یاد می‌شود و تفاوت آن با شکایت این است که در اعلام جرم کسی که این اعلام را دارد، زیان‌دیده از جرم نیست، بلکه فقط یک واقعه‌ای را دیده و تصور می‌کند که جرمی رخ‌داده است و به دادسرا اعلام می‌کند. در ادامه دادسرا موظف به پی‌گیری است، اما در اعلام جرم موظف به پی‌گیری پرونده نخواهد بود. ثانیاً کسی که اعلام جرم می‌کند همین‌قدر که مطلب را به دادسرا گزارش دهد کارش تمام است و هیچ‌گونه مداخله‌ای در پرونده نمی‌تواند داشته باشد. نوروزی بیان می‌کند: در خصوص شکایت صداوسیما از برخی برنامه‌های در حال پخش از پلتفرم فیلیمو مانند جوکر، آکتور و... به بهانه انتشار عکس و تصویر خلاف عفت‌عمومی، صداوسیما صرفاً یک اعلام‌کننده جرم بوده و پی‌گیری این موضوع از نگاه حقوقی هیچ ربطی به این سازمان ندارد، بنابراین نمی‌توان او را به عنوان شاکی تلقی کرد. وی افزود: براساس مصوبه شورای‌عالی‌انقلاب فرهنگی، ضوابط و سیاست‌های نظارت بر شبکه نمایش‌خانگی، باید توسط یک گروه تدوین شده و در شورای‌عالی‌انقلاب فرهنگی تصویب و ابلاغ شود، که تا این لحظه چنین اتفاقی نیفتاده است. بنابراین با اتکا به این مهم ادعای صداوسیما مبنی بر وظیفه قانونی او بر تصدی‌گری نمایش‌خانگی غیرقانونی بوده و صرفاً در حد یک ادعاست. باید گفت که رسانه ملی اگر چه طبق مصوبه شورای‌عالی انقلاب فرهنگی، اجمالاً مسئول نظارت بر نمایش‌خانگی شده، اما هنوز روش‌ها، ضوابط و سیاست‌های نظارتی آن معلوم نشده است، بنابراین صداوسیما طبق اصول حقوقی، نمی‌تواند به استناد مسئولیت خود ضابطه دلخواهش را علیه نمایش‌خانگی اعمال کند.

فرهنگ

پیام وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی به هجدهمین جشنواره سینماحقیقت:

سینماگران چشم جامعه اند

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در پیامی به هجدهمین جشنواره فیلم مستند ایران (سینما حقیقت) گفت: جشنواره «سینما حقیقت» فرصتی ناب فراهم می‌کند تا نگاه‌ها، ایده‌ها و روایت‌های گوناگون مستندسازان از زوایای متنوع به تصویر کشیده شود.

در متن پیام سیدعباس صالحی آمده است: سینمای مستند، بستر بازنمایی حقیقت و انعکاس بدون واسطه جهان است و نقشی بی‌همتا در تقویت شناخت ما از فرهنگ، تاریخ و جامعه دارد. جشنواره «سینما حقیقت» فرصتی ناب فراهم می‌کند تا نگاه‌ها، ایده‌ها و روایت‌های گوناگون مستندسازان از زوایای متنوع به تصویر کشیده شود.

آثار ارائه شده در این جشنواره، صدایی رسا و شفاف به روایت‌هایی می‌دهد که در فضای روزمره گم می‌شود؛ روایت‌هایی که جامعه را به اندیشیدن و تأمل درباره مسائل داخلی و بین‌المللی انسان امروز، ترغیب می‌کند. «سینما حقیقت» نمادی از تلاش‌های ارزشمند سینماگران ایران در عرصه مستند است و به عنوان پلی بین مخاطبان و جهان پیچیده‌ای که در آن زندگی می‌کنیم، عمل می‌کند.

در هجدهمین جشنواره بین‌المللی فیلم مستند ایران «سینما حقیقت»، شاهد حضور مستندسازانی هستیم که با ذوق، تعهد و آگاهی به خلق اثر پرداخته‌اند و از طریق آثارشان، پنجره‌هایی نو را به سمت دنیای واقعی گشوده‌اند. فیلم‌های مستند، با تمرکز بر موضوعات گوناگون اجتماعی، فرهنگی و تاریخی با ارائه یک نگاه انسانی و اخلاق‌محور، گفتمانی نو و سازنده ایجاد می‌کنند که می‌تواند الهام‌بخش باشد.

سینماگران مستند این روزها، چشم جامعه‌اند و زبانی بازگوکننده کاستی‌ها و انعکاس‌دهنده زیبایی‌ها و افتخارات مشترکی است که همه ما در کنار یکدیگر به آن می‌بالیم.

افزایش ۵ کمیته تخصصی به شورای فرهنگ عمومی استان‌ها

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی همچنین در هفتاد و پنجمین نشست شورای فرهنگ عمومی استان هرمزگان با اشاره به وظایف شورای فرهنگ عمومی تأکید کرد: شورای فرهنگ عمومی نهادی است که چند دهه شکل گرفته و به بازآرایی مجدد در حوزه نرم‌افزاری و ساختاری نیاز دارد. وی با اشاره به ظرفیت شورای فرهنگ عمومی در استان‌ها افزود: متأسفانه از قدرت و اقتدار شورای فرهنگ عمومی استفاده نشده و بخشی از مشکلات موجود در آیین‌نامه جدید این شورا که ابلاغ خواهد شد، رفع می‌شود.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی تأکید کرد: دبیرخانه شورای فرهنگ عمومی در راهبری شورا بسیار اهمیت دارد و در مصوبه اخیر یک نفر از کارشناسان وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به صورت تمام وقت مسئولیت دبیرخانه شورای فرهنگ عمومی را بر عهده خواهد داشت و استاندار نیز می‌تواند محل خدمت ۵ نفر از کارکنان نهادهای مختلف فرهنگی را به دبیرخانه شورای فرهنگ عمومی اضافه کند.

صالحی از اضافه شدن ۵ کمیته تخصصی به شورای فرهنگ عمومی استان‌ها خبر داد و گفت: کمیته‌های پنجگانه فرصتی ایجاد می‌کند تا نهادهای تخصصی در شورای فرهنگ عمومی شکل گیرد و ریاست این پنج کمیته با معاون سیاسی، امنیتی و اجتماعی استانداری است.